

Stručný analytický komentář

Odvětví finančního zprostředkování vykázalo v 1. – 4. čtvrtletí roku 2008 nárůst přepočteného počtu zaměstnanců o 4,4 %. Vývoj průměrné mzdy na přepočtené počty zaměstnanců měl ve sledovaném období rostoucí tendence, odvětví dosáhlo 6,5% růstu. Pouze ve 2. čtvrtletí došlo k mírnému zpomalení růstu průměrné mzdy (o 1,5 procentního bodu), v důsledku poklesu u bankovních institucí a penzijních fondů.

Výsledek hospodaření v odvětví se od ledna do prosince oproti stejnému období minulého roku snížil o 29,9 %. Ve druhém pololetí došlo u bankovního sektoru k poklesu zisků, pojišťovny vykázaly v posledním čtvrtletí jejich nárůst. Penzijní fondy a nebankovní peněžní instituce se ve čtvrtém čtvrtletí propadly do ztráty.

Bankovní peněžní instituce (OKEČ 65.12 - banky, spořitelny **bez ČNB**) realizovaly za leden až prosinec roku 2008 celkové výnosy ve výši 245,4 mld. Kč, z toho finanční výnosy tvořily 242,8 mld. Kč. Z celkového objemu nákladů komerčních bank a spořitelen ve výši 177,9 mld. Kč připadalo na finanční náklady 104,9 mld. Kč.

Výsledek hospodaření u bankovních peněžních institucí je oproti rozdílu celkových výnosů a celkových nákladů vyšší o zisk (nižší o ztrátu) z vybraných finančních a jiných operací (jde např. o operace devizové, derivátové nebo o obchody s cennými papíry), u kterých nejsou podle nové metodiky od roku 2007 sledovány výnosy a náklady avšak jsou sledovány výsledkově, tj. jako zisk nebo ztráta z těchto finančních a jiných operací.

V 1. – 4. čtvrtletí 2008 činil rozdíl celkových výnosů a celkových nákladů 67,5 mld. Kč a ztráty z vybraných finančních a jiných operací 13,4 mld. Kč. Bankovní peněžní instituce tak dosáhly hospodářského výsledku před zdaněním ve výši 54,1 mld. Kč, což znamenalo meziroční pokles o 8,7 %.

Během 1. – 4. čtvrtletí bylo ve všech 37 bankách a stavebních spořitelnách zaměstnáno v průměru 39 382 zaměstnanců, což je o 2,1 % více než ve stejném období roku 2007. Přepočtený počet zaměstnanců vzrostl o 3,2 % na 37 817 osob. Průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců pokračovala v rostoucím trendu (meziroční nárůst o 3,5 %) a dosáhla hodnoty 48 153 Kč.

Výnosové úroky tvořily v 1. – 4. čtvrtletí roku 2008 částku 192,3 mld. Kč, nákladové úroky 94,2 mld. Kč. Výnosové úroky se tak meziročně zvýšily o 22,9 % a nákladové se zvýšily o 31,6 %. Úroková marže komerčních bank stoupla z 84,9 mld. Kč v roce 2007 na 98,0 mld. Kč v roce 2008.

V porovnání s koncem 4. čtvrtletí 2007 byl zaznamenán pokles počtu platných smluv o stavebním spoření o 1,0 % (celkem 5 744 271 platných smluv o stavebním spoření k 31. 12. 2008 oproti 5 804 764 smlouvám k 31. 12. 2007). Počet platných smluv ve fázi spoření představuje 88,5 % z celkového počtu platných smluv a ke konci 4. čtvrtletí 2008 dosáhl hodnoty 5 083 031, což bylo o 56 946 méně než ke konci stejného období minulého roku.

Nebankovní peněžní instituce (OKEČ 65.2 a 67) vykázaly v roce 2008 zisk ve výši 5,4 mld Kč.

Ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku tak došlo k poklesu zisku o 78,3 %.

Důvodem nepříznivého výsledku hospodaření roku 2008 byl především vysoký růst finančních nákladů, které ve sledovaném období roku 2008 dosáhly výše 123,3 mld. Kč a vzrostly tak meziročně o 61,2 %.

Výsledkem hospodaření **investičních společností a fondů** (OKEČ 65.2, ISEKTOR 123*) je za sledované období ztráta ve výši 18,5 mld. Kč. V průběhu roku 2008 nebyl vytvořen zisk ani v jediném čtvrtletí.

Majetek investičních společností a fondů vzrostl v průběhu roku 2008 o 0,7 mld. Kč (nárůst o 110,1 %).

Finanční investice klesly během roku 2008 o 35,0 mld. Kč (pokles o 19,8 %). Z toho hodnota vkladů poklesla o 5,5 mld. Kč (pokles o 19,6 %), hodnota akcií a účastí poklesla o 22,5 mld. Kč (pokles o 41,3 %) a hodnota dluhopisů poklesla o 7,2 mld. Kč (pokles o 7,7 %).

Finanční leasingové společnosti (OKEČ 65.21) dosáhly v roce 2008 hrubého zisku ve výši 2,4 mld. Kč. Ve srovnání s loňským rokem se jedná o 49,5 % pokles.

Výkony (včetně přijatých splátek z finančního leasingu) k 31. 12. 2008 dosáhly výše 114,5 mld. Kč (nárůst o 4,3 %). Přijaté splátky z finančního leasingu meziročně vzrostly o 2,3 %.

Pojišťovny (OKEČ 66.01 a 66.03) dosáhly za leden až prosinec 2008 zisku před zdaněním ve

výši 13,0 mld. Kč, což je o 19,6 % méně než dosáhly ve stejném období 2007.

Pojišťovny v průběhu 1. – 4. čtvrtletí 2008 vybraly na předepsaném hrubém pojistném částku 139,0 mld. Kč, což představovalo 38,4 % celkových výnosů pojišťoven. Výše předepsaného hrubého pojistného vzrostla meziročně o 4,8 %. Pojistné náhrady byly vyplaceny ve výši 68,7 mld. Kč, tvořily tedy 19,7 % celkových nákladů. Náklady na pojistná plnění se meziročně zvýšily o 11,0 %. Stav rezervy životního pojištění od počátku roku do 31. 12. 2008 vzrostl o 9,6 mld. Kč na úroveň 206,9 mld. Kč.

V 1. – 4. čtvrtletí 2008 bylo ve všech 53 pojišťovnách v průměru zaměstnáno celkem 14 700 fyzických osob. Oproti stejnému období předchozího roku tak došlo k nárůstu o 1,8 %. Přepočtený počet zaměstnanců činil 14 449 osob a znamenal tak meziroční nárůst o 1,7 %. Průměrná měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců dosáhla 41 462 Kč, tj. o 9,3 % více než ve stejném období roku 2007.

Během 1. – 4. čtvrtletí 2008 bylo uzavřeno 9 066 842 pojistných smluv na neživotní pojištění, což bylo v porovnání se stejným obdobím minulého roku o 35,1 % více. Pojistných smluv na životní pojištění bylo ve sledovaném období uzavřeno 943 088, což představuje nárůst o 3,4 %.

Penzijní fondy (OKEČ 66.02) v 1. – 4. čtvrtletí 2008 vytvořily 0,7 mld. Kč zisku před zdaněním, tj. o 83,8 % méně než ve stejném období předchozího roku. Celkové náklady 10 penzijních fondů činných v ČR v průběhu období od ledna do prosince 2008 dosáhly 11,8 mld. Kč, což byla hodnota o 74,1 % vyšší než ve stejném období roku 2007. Celkové výnosy ve sledovaném období dosáhly 12,4 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 12,9 %. Finanční náklady penzijních fondů tvořily ve sledovaném období 74,1 % celkových nákladů a finanční výnosy 97,0 % celkových výnosů.

Rezervy důchodového pojištění vzrostly během 1. – 4. čtvrtletí 2008 na úroveň 186,4 mld. Kč. Ve srovnání s koncem 4. čtvrtletí 2007 tak vzrostly o 14,9 %. Přijaté příspěvky od účastníků penzijního připojištění (bez státního příspěvku) v 1. – 4. čtvrtletí 2008 představovaly 35,6 mld. Kč, což je o 11,0 % více než ve stejném období minulého roku. Státní příspěvky činily 5,2 mld. Kč, tj. o 10,9 % více než v 1. – 4. čtvrtletí 2007. Vyplaceny byly dávky penzijního připojištění ve výši 17,5 mld. Kč, což znamená meziroční nárůst o 23,2 %.

Celkový počet účastníků penzijního připojištění (měřeno počtem aktivních platných smluv) dosáhl k 31. 12. 2008 počtu 4 302 181 osob. To znamená nárůst oproti konci stejného období roku 2007 o 8,3 %. Z celkového počtu účastníků penzijního připojištění jich 4 197 310 bylo se státním příspěvkem. Počet příjemců penzí se od počátku tohoto roku zvýšil o 906 osob na 7 051.

V 1. – 4. čtvrtletí 2008 bylo ve všech penzijních fondech zaměstnáno v průměru celkem 487 fyzických osob, což představuje 3,0% nárůst oproti předchozímu roku. Přepočtený počet zaměstnanců činil 466 osob a znamenal meziroční nárůst o 3,6 %. Průměrná měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců penzijních fondů dosáhla 47 112 Kč, což je o 4,7 % více než ve stejném období roku 2007.